

تنگنای هرمز، نگین انگشتر تمام جهان است

آنطور که سعادت کازرونی قریب به ۱۰۰ سال پیش نوشته است: هرکس مالک دریا باشد مالک تجارت عالم خواهد شد و هرکس مالک تجارت عالم شد، مالک ثروت آن و بالاخره مالک عالم خواهد شد.

آنطور که سعادت کازرونی قریب به ۱۰۰ سال پیش نوشته است: هرکس مالک دریا باشد مالک تجارت عالم خواهد شد و هرکس مالک تجارت عالم شد، مالک ثروت آن و بالاخره مالک عالم خواهد شد.

به گزارش خبرنگار مهر، این روزها و پس از حمله رژیم صهیونیستی و آمریکا به کشورمان، نام خلیج فارس و تنگه هرمز بیش از پیش در رسانه های داخلی و خارجی شنیده می شود. به ویژه در اخباری که مرتبط با حوزه اقتصاد و سیاست هستند.

برای دانستن اهمیت این تنگه در جهان، نگاه به تاریخ آن در این پهنه آبی متعلق به ایران ضروری است. کتاب تاریخ خلیج فارس (بنادر و جزایر ایران) نوشته محمدحسین سعادت کازرونی (زاده ۱۲۸۲ هجری قمری در نجف و درگذشته ۱۳۵۴ هجری قمری در شیراز) است، نسخه ای یگانه از این کتاب در کتابخانه علی اصغر حکمت بوده که امروز در کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران نگهداری می شود. این کتاب دومین کتاب او پس از کتاب تاریخ بوشهر است.

در صفحه ۲۹ این کتاب چنین می خوانیم:

«مزیت عمده خلیج بر سایر ممالک ایران به این است که به واسطه اتصال آن به ممالک عالم و سهولت حمل و نقل آلات و ادوات برای تأسیس کارخانجات، فوق الوصف موافق و مساعد است. سهو بزرگی که ایرانیان از حیث صناعت و تأسیس کارخانجات کرده اند این است که به خیالشان باید مرکز کارخانجات لزوماً در شهرهای داخله باشد. و این مطلب به واسطه دشواری حمل و نقل ادوات و آلات ماشین و نداشتن راه آهن خیلی مانع پیشرفت و ترقی صنایع و کارخانجات گردیده است و تا به حال در چندین مورد به تجربه رسیده است که کارخانه های مؤسسه ای در داخله به جای نفع، ضرر رسانیده است، ولی به عکس اگر تأسیس کارخانجات در خود بنادر بشود، به واسطه قرب جوار و اتصال به خارجه و سهولت حمل و نقل آلات ماشین البته ذی نفع؛ و طول نمی کشد که بنادر به واسطه همین قرب جوار با خارجه یکی از بازارهای عمده عالم واقع خواهد شد. چنان که یکی از پادشاهان بزرگ قدیم ایران فرموده است، تنگنای هرمز، نگین انگشتر تمام جهان می باشد.

تفسیر این جمله این است که هرکس مالک دریا باشد مالک تجارت عالم خواهد شد و هرکس مالک تجارت عالم شد، مالک ثروت آن و بالاخره مالک عالم خواهد شد.»

نوشتن این کتاب یک دوره ۲۰ ساله از میانه پادشاهی احمد شاه تا میانه پادشاهی رضاشاه به درازا کشیده است، با وجود اینکه بیش از ۱۰۰ سال از نگارش این کتاب می گذرد، اشراف نویسنده به تاریخ و فرهنگ ایران، نگاه نو و حضور جدی او در عرصه فرهنگ و سیاست، به اندازه ای است که این اثر همچنان برای شناخت تاریخ خلیج فارس و جزایر آن کتابی مهم و موثر قلمداد میشود.

کتاب تاریخ خلیج فارس (بنادر و جزایر ایران) نوشته محمدحسین سعادت کازرونی، با تصحیح و پژوهش عبدالرسول خیراندیش و عمادالدین شیخ الحکمایی، در ۲۴۰ صفحه به همت پتروشیمی بندر امام توسط موسسه پژوهشی میراث مکتوب منتشر شده و به مناسبت روز خلیج فارس رونمایی شد.